

Ledelsesvurdering 3. tertial 2015

1. Innledning

Ved årsavslutning 2015 står håndtering av fakultetets overskudd som et sentralt element i virksomhetsstyringen. I arbeidet med innværende årsplan og i strategiske diskusjoner med instituttledelsene fokuseres det nå på hvordan overskuddet kan håndteres på en god måte med tanke på fakultetets fremtidige økonomi.

2. Vurdering av status

a. Status for den økonomiske situasjonen

Basisvirksomheten

Basisvirksomheten ved HF hadde ved utgangen av 2015 akkumulerte ubrukte midler på 121,5 mill. kroner. Av dette er 69,5 millioner overført fra tidligere år og 52 mill. i mindreforbruk i 2015. I forhold til prognosen fra 15.12.15 er det ingen avvik.

Årsakene til det store avviket mellom innværende års opprinnelige budsjett og regnskap er flere.

De regnskapsførte inntektene er ca. 21 mill. høyere enn inntektene i budsjettet. Dette skyldes i hovedsak at det i budsjettet var avsatt ca. 13 mill. til omstillingsmidler og diverse andre poster til viderefordeling fra fakultetet noe som reduserer de budsjetterte inntektene. Disse midlene var planlagt overført til instituttene ved igangsetting av aktiviteter, noe som ville ha økt deres inntekter tilsvarende, og dermed nulltet ut denne effekten. Når aktivitetene ble forsinket ble midlene imidlertid stående avsatt ved fakultetet. I prognosene gjennom året er dette forholdet korrigeret. I tillegg var også selve tildelingen fra UiO 5 mill. høyere enn opprinnelig budsjettert (revidert disponeringsskriv kom etter at budsjett var lagt) og salgs- og leieinntekter var nesten 3 mill. høyere enn budsjettert.

På personalkostnader er det et mindreforbruk på ca. 30 mill. som i hovedsak skyldes forsinkelser i ansettelse. Mindreforbruket er størst på fast vitenskapelig ansatte, men også på rekrutteringsstillinger var det store forsinkelser. Når det gjelder driftskostnader er mindreforbruket på ca. 14 mill. Dette skyldes et generelt underforbruk som blant annet følger av at det i dagens situasjon er budsjettert med en økning av driftsmiddelforbruket, men at kapasiteten internt ikke er økt nok med tanke på nye aktiviteter

Hovedutfordringen for HF's økonomi er hvordan vi kan håndtere mindreforbruket på en god måte med tanke på fakultetets fremtidige økonomi. De ubrukte midlene er av en slik størrelse at det ikke er gjort i en håndvending å styre det akkumulerte resultatet mot balanse. Dette er en prosess som vil ta tid og som ikke kan løses med enkle grep uten at det da vil kunne øke risikoen for en uheldig økonomisk utvikling på lengre sikt. Men det er lagt planer som vil øke aktiviteten betraktelig i årene framover. Det er mange nye tilsetninger på gang på enhetene. For eksempel er det planlagt flere rekrutteringsstillinger i 2016 enn måltallet og for FVA-stillinger er det planlagte mange nye stillinger. Bruk av driftsmidler er også lagt opp til å økes kraftig fra 2016. I HF's nye årsplan er det lagt opp til å identifisere utfordringer og deretter utforme tiltak som vil kunne bidra til å sette midler i omløp. Fakultetet fokuserer på lang sikt i å få de årlige driftsresultatene i balanse samtidig som ubrukte midler bygges gradvis ned.

	Årsregnskap 2014	Årsregnskap 2015
Inntekter	-605 310 710	-639 716 693
Personalkostnader	483 012 094	494 068 976
Driftskostnader	100 941 629	107 295 167
Investeringer	6 103 032	8 968 556
Årsresultat uten nettobidrag og prosjektavslutning	-15 253 955	-29 383 994
Nettobidrag	-25 543 184	-22 180 441
Prosjektavslutning	-225 976	-458 863
Årsresultat med nettobidrag og prosjektavslutning	-41 023 115	-52 023 298
Overført fra i fjor	-28 483 691	-69 506 806
Akkumulert resultat	-69 506 806	-121 530 104

Langtidsprognosen viser at fakultetets prognoser reduserer sitt akkumulerte overskudd gradvis fra 122 mill. i 2015 til 65 mill. i 2020. Noen raskere reduksjon enn dette vil være vanskelig siden personalkostnader og driftskostnader allerede er øket kraftig fra 2015 til 2016 og framover.

Eksternt finansierte prosjekter

Fra 2014 til 2015 er prosjektinntektene redusert fra 113 til 85 mill. kr, en nedgang på 28 mill. (25 %). Nettobidraget til basisøkonomien (midler til frikjøp og overhead fratrukket egenandel) viser en reduksjon fra 26,0 til 22,4 mill. kr, en nedgang på 3,5 mill. eller 14 %. Kostnadene (ekskl. nettobidrag og prosjektavslutning) viser en reduksjon på 14 % fra 82,5 til 70,8 mill. kr. Akkumulert resultat (overskudd) går ned fra 20,5 til 12 mill. kr, en reduksjon på 8,5 mill. kr (48 %). Hovedbildet er at inntektene går noe ned fra 2014 til 2015 (- 25 %), men at aktiviteten i hovedsak er opprettholdt ved bruk av overførte midler fra 2014.

	Årsregnskap 2014	Årsregnskap 2015
Inntekter	-113 146 574	-85 282 632
Personalkostnader	64 809 365	53 512 895
Driftskostnader	16 848 304	17 169 682
Investeringer	876 214	161 608
Årsresultat uten nettobidrag og prosjektavslutning	-30 612 691	-14 438 447
Nettobidrag	25 965 300	22 413 793
Prosjektavslutning	225 976	458 863
Årsresultat med nettobidrag og prosjektavslutning	-4 421 414	8 434 209
Overført fra i fjor	-16 040 178	-20 453 694
Akkumulert resultat	-20 461 591	-12 019 485

Regnskapsførte inntekter for 2015 er ca. 15 mill. lavere enn prognosen. Dette avviket skyldes at flere NFR-prosjekter ikke har fått overført planlagte midler i 3. tertial 2015. Utsettelsene skyldes blant annet forsinkelser i NFR, kontraktsendringer og mindreforbruk ved prosjektene.

Senter for fremragende forskning *MultiLing*, som startet juni 2013, er regnskapsmessig organisert slik at det rapporteres som en del av fakultetets basisvirksomhet. Resultatet inngår derfor som en del av ILNs ordinære virksomhet. Senterets resultater inngår derfor ikke i tallene nevnt ovenfor, selv om MultiLing i hovedsak er eksternt finansiert.

Nærmere om inntektene

Inntekter fra eksterne bidragsytere (beløp i mill. kr)

Bidragsyter	2011	2012	2013	2014	2015	Endring 2014-15
Norges forskningsråd	74,5	74,9	74,4	66,0	64,6	-1,4
Dept.er, andre statlige	37,3	45,4	36,9	36,5	13,9	-22,6
Nordisk ministerråd	2,0	2,0	2,0	1,2	1,0	-0,2
Private org., stiftelser mv	3,3	5,5	1,3	5,8	4,5	-1,4
EUs rammeprogram	0,3	2,8	3,1	3,5	1,1	-2,5
Utland andre	0,4	0,2	0,3	0,1	0,2	0,1
Totalt	117,8	130,8	118,0	113,1	85,3	-27,9

De eksterne inntektene nådde en topp i 2012, men faller noe fra 2012 til 2015. Nedgangen er i hovedsak knyttet til finansieringskilden Departementer og andre statlige. Nedgangen i denne kategorien fra 2014-15 utgjør 22,6 mill. og skyldes i hovedsak utfasing av prosjektene Norsk Ordbok ved ILN (16,7 mill.) og The Ethics of Peacemaking ved IAKH (2,6 mill.). Inntektene fra Forskningsrådet har holdt seg stabile når det tas hensyn til at NFR-midlene til MultiLing-senteret føres over basisøkonomien, og derfor ikke er inkludert i tabellen. Dette utgjør 5,8 mill. i 2013, 12,1 mill. i 2014 og 16,2 mill. i 2015.

HF har som mål å øke inntektene fra EU, spesielt ERC, og arbeider planmessig for å få gjennomslag på slike søknader. Det vises til kommentar i ledelsesvurderingen for 1. tertial 2015.

Prognose for årene 2016-20

Prognosen for inntekter tar utgangspunkt i et historisk høyt nivå på om lag 110 mill. kr. Det er justert for at de store prosjektene *Norsk Ordbok* (årlig inntekt 20 mill., utfasing i 2015) og *Centre for the study of mind in nature (CSMN)* (årlig inntekt 10 mill. kr, utfasing i 2017) ikke forventes erstattet av nye prosjekter i samme størrelsesorden. Budsjetterte inntekter utgjør 112 mill. i 2016, 115 mill. i 2017 og reduseres så til 97 mill. i 2018 og -19 og 93 mill. i 2020. Kostnadssiden er budsjettert med tilsvarende volum slik at økonomien balanserer over tid. Selv om fakultetet har ambisjoner om en ny SFF er det ikke budsjettert med det, da de økonomiske implikasjonene av en SFF er så store at de vil gi svært store budsjettmessige utslag. Det utarbeides imidlertid på instituttnivå alternative scenarier hvor en ny SFF er innarbeidet.

Nettobidraget til basisøkonomien har de siste årene et nivå på ca 25 mill. kr. Nettobidraget er forutsatt å øke til ca. 30 mill. i 2016-17 for deretter å reduseres til 28 mill. i 2018 og 27 mill. i 2019 og 2020. Økningen i nettobidrag forutsetter god grad av ekstern finansiering på nye prosjekter slik at egenandelen begrenses. Nettobidraget fra MultiLing (ca. 6 mill. kr årlig) kommer i tillegg

b. Vurdering av vesentlige usikkerhetsfaktorer

En av hovedårsakene til at HF i 2013 fikk en styrking av rammene var den faktiske og prognostiserte nedgangen i antall fast vitenskapelig ansatte. Denne vedvarende nedgangen er nå stoppet, og fakultetet vil i de kommende årene gjennomføre en lang rekke tilsetninger som øker antallet vitenskapelig ansatte. Utfordringen nå er at disse tilsettingsprosessene vil legge press på fakultetets ressurser hensyn til både menneskelige ressurser og infrastruktur.

Fakultetets overskudd ligger ved grunnenhetene. Å sette disse midlene i omløp på en måte som legger et solid fundament for videre styrking av den faglige aktiviteten vil være en stor utfordring. Fakultetet har igangsatt et arbeid hvor de enkelte grunnenheter vil bli fulgt tett opp. Det vil bli gjennomført diskusjoner med grunnenhetenes ledelser med tanke på hvordan midlene best kan settes i aktivitet. Overskuddene må bygges ned gradvis og fokus ligger nå på å gjennomføre de planlagte aktivitetene slik at vi går i balanse innenfor budsjettåret.

Fakultetets enheter har jobbet aktivt for å øke antall EU-søknader. Særlig er volumet på søknader om ERC-grant blitt større, men det er ikke mulig å forskuttere suksess og innvilgede søknader. Fakultetet har også en klar ambisjon om å få et nytt SFF i 2016.

Det er noen utenforliggende risikofaktorer som fremdeles er uavklart. En mulig justering i øvre pensjonsalder til 72 år vil kunne gi fakultetet en midlertidig ekstraregning på ca 40 millioner kroner. Det er også varslet en ny finansieringsmodell for sektoren. Denne vil også kunne påvirke HF i negativ retning.

Dato:

dekan

fakultetsdirektør